

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.411.002.04.2020

**Pan
Leszek Proskura
Wójt Gminy Siennica Różana**

Urząd Gminy w Siennicy Różanej
Siennica Różana 265 A
22-304 Siennica Różana

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr I/20/002 „Utrzymanie i wykorzystanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo na terenie województwa lubelskiego”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Siennicy Różanej, Siennica Różana 265 A, 20-304 Siennica Różana (dalej: Urząd lub UG)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Leszek Proskura, Wójt Gminy Siennica Różana od 15 czerwca 1990 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja zadań mających na celu zachowanie trwałości projektu dotyczącego Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo.2. Działania podejmowane na rzecz efektywnego funkcjonowania Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo, w tym rozwoju infrastruktury towarzyszącej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2020 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających związek z działaniami objętymi kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	Marek Dalek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/115/2020 z 26 sierpnia 2020 r. Małgorzata Dobrowolska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/122/2020 z 7 września 2020 r.

(akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Urząd Gminy Siennica Różana nie w pełni realizował zadania mające na celu zachowanie trwałości projektu „Trasy Rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo lubelskie” współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, dotyczącego Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo. Corocznie w budżecie Gminy planowano środki finansowe na bieżące utrzymanie i eksploatację dróg gminnych, w tym dróg po których przebiega Szlak Green Velo, a także przeprowadzano okresowe (roczne i pięcioletnie) kontrole stanu technicznego pięciu dróg gminnych po których przebiega Szlak. Stwierdzono jednak, że książki dróg gminnych nie były prowadzone na bieżąco i nie zawierały wpisów wymaganych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom³. Nie założono i nie prowadzono także dzienników objazdu dróg gminnych. Funkcjonujące na terenie Gminy jedno Miejsce Obsługi Rowerzystów (MOR) było utrzymane w dobrym stanie technicznym i estetycznym. Oględziny wykazały brak 40 oznaczeń Trasy Green Velo, tj. 45% spośród 88 znaków zaplanowanych w dokumentacji stałej organizacji ruchu dla oznakowania Wschodniego Szlaku Rowerowego. Gmina podjęła jednak

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200. Dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. Nr 67, poz. 582. Dalej: rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r.

działania w celu uzupełnienia tego oznakowania. Stwierdzono, że na odcinku od km 217+165 do km 219+184 po drodze gminnej lokalnej Szlak Rowerowy przebiegał drogą gruntową z głębokimi miejscowo koleinami wypełnionymi wodą opadową, przez co był praktycznie nieprzejezdny dla rowerzystów.

Gmina nie podejmowała działań na rzecz efektywnego wykorzystania Szlaku Green Velo. Atrakcja turystyczna, jaką stanowił Szlak, nie była w okresie objętym kontrolą uwzględniona w dokumentach planistyczno-strategicznych Gminy. Nie podejmowano również współpracy w zakresie zarządzania Szlakiem z innymi podmiotami. W ocenie NIK, promowanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo oraz atrakcji turystycznych znajdujących się w jego pobliżu, może mieć wpływ na rozwój turystyczny i gospodarczy Gminy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań mających na celu zachowanie trwałości projektu dotyczącego Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo

Opis stanu faktycznego

1.1. Na podstawie umowy partnerskiej z dnia 8 października 2012 r. zawartej z Województwem Lubelskim Gmina została zobowiązana m.in. do: [1] zapewnienia trwałości rezultatów projektu na terenie Gminy przez okres 5 lat od daty finansowego zakończenia projektu (charakteru, użyteczności projektu, w tym standardów stanu nawierzchni) w stanie nie pogorszonym; [2] utrzymania i bieżących napraw Trasy rowerowej, infrastruktury towarzyszącej (wiaty, parkingi, stojaki) zlokalizowanej na terenie Gminy⁵; [3] napraw doraźnych Trasy w ciągu całego roku oraz w czasie przeglądów (2 razy w roku, przed i po sezonie letnim), a także do naprawy całościowej po pięciu latach eksploatacji Trasy (doprowadzenie do stanu z 2015 r.), w ciągach dróg zarządzanych przez Gminę; [4] eksploatacji powstałej infrastruktury na terenie Gminy, z wyłączeniem infrastruktury powstałej w pasach drogowych dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, przez cały okres użytkowania, w sposób zgodny z jej przeznaczeniem, w tym ponoszenia kosztów na bieżące utrzymanie i okresowe remonty⁶.

Ustalony na podstawie Studium Wykonalności udział finansowy Gminy w kosztach utrzymania i eksploatacji w okresie trwałości projektu wynosił 31 412,77 zł⁷. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie Projektu, utrzymanie rezultatów projektu odnosiło się do dwóch kategorii: nawierzchni i oznakowania. Partner odpowiedzialny był za utrzymanie nawierzchni trasy rowerowej, w tym dokonywanie przeglądów i napraw tej nawierzchni. Nie był natomiast zobowiązany do utrzymania, przeglądów i bieżących napraw oznakowania pionowego Szlaku⁸.

(akta kontroli str. 93-105, 246-254)

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ W załączniku nr 3 do umowy nr POPW.05.02.00-06-002/12-00 z 31 lipca 2012 r. o dofinansowanie projektu POPW 5.2-1 Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo lubelskie w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 (dalej: *umowa o dofinansowanie*) wskazano dodatkowo: z *wyłączeniem oznakowania pionowego Trasy* – str. 15 wniosku o dofinansowanie realizacji projektu z 20 lipca 2012 r. (dalej: *wniosek o dofinansowanie*).

⁶ § 3 pkt 3-6 umowy partnerskiej.

⁷ Zgodnie z Aneksem Nr 1/15 z 13 października 2015 r.

⁸ Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie (str. 83-85), podmiotem odpowiedzialnym za trwałość projektu w zakresie oznakowania pionowego Szlaku, w tym dokonywania przeglądów i napraw oznakowania był ZDW.

W latach 2016-2017 w budżecie Gminy nie planowano oraz nie wydatkowano żadnych środków finansowych związanych z utrzymaniem i eksploatacją Szlaku, jak wyjaśniła Skarbnik Gminy - w związku z brakiem potrzeby ich wydatkowania. W roku 2018 zaplanowano w budżecie kwotę 5 000 zł, a wydatkowano kwotę 3 085,31 zł na remont elementów drewnianych Miejsca Obsługi Rowerzystów. W roku 2019 zaplanowano kwotę 5 000 zł, które nie zostały wykorzystane. W budżecie roku 2020 zaplanowano kwotę 2 950 zł. Gmina zleciła wykonanie i zakup oznakowania pionowego Szlaku Rowerowego na kwotę 2 145,12 zł. Zakup oznakowania do czasu zakończenia kontroli nie został zrealizowany. W dniu 31 grudnia 2015 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie protokołami przekazania-przyjęcia środków trwałych przekazał Gminie oznakowanie pionowe Szlaku Green Velo na drogach gminnych.

(akta kontroli str. 233-245)

Corocznie w budżecie Gminy planowano środki finansowe na bieżące utrzymanie i eksploatację dróg gminnych, w tym dróg po których przebiega Szlak Green Velo. W okresie objętym kontrolą zaplanowano 221,4 tys. zł w 2016 r., 411,2 tys. zł w 2017 r., 392,1 tys. zł w 2018 r., 433,7 tys. zł w 2019 r. i 509,5 tys. zł w 2020 r. Planowane środki finansowe w poszczególnych latach nie zostały w pełni wykorzystane. Wydatki wynosiły odpowiednio: 197,3 tys. zł (89,1% środków planowanych), 310,5 tys. zł (75,5%), 309,9 tys. zł (79%), 280,8 tys. zł (64,7%) oraz za I półrocze 2020 r. 144,8 tys. zł (28,4% kwoty planowanej na cały 2020 r.). Ogółem wydatki w latach 2016-2020 (I półrocze) na bieżące utrzymanie dróg gminnych wyniosły 1.243,3 tys. zł. Niższe wydatki wynikały głównie z mniejszych niż planowano zakupów materiałów i usług związanych z utrzymaniem i eksploatacją dróg gminnych.

Analiza 15 faktur o łącznej wartości 260,3 tys. zł (21% wydatków na ten cel w latach 2016 - I półrocze 2020) wykazała, że wydatki zostały przez Gminę poniesione zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych⁹, tj. w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów, w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz zgodnie z wewnętrznymi regulacjami obowiązującymi w UG. Wydatki o najwyższych kwotach dotyczyły m.in. remontu drogi gminnej nr 109865 L w miejscowości Wola Siennicka (14,4 tys. zł), zakupu kruszywa betonowego na remonty cząstkowe dróg gminnych (68,3 tys. zł), usługi równania dróg gminnych (7,4 tys. zł), remontu drogi gminnej w miejscowości Boruń w zakresie jej wyprofilowania (14,8 tys. zł), zakupu gruzu betonowego na remonty cząstkowe dróg gminnych (46,5 tys. zł).

(akta kontroli str. 6-39)

1.2. Całkowita długość trasy Green Velo przebiegającej przez teren Gminy Siennica Różana wynosi 19,05 km, w tym 11,58 km po drogach gminnych, 5,8 km po drogach powiatowych¹⁰ i 1,67 km po drogach wojewódzkich¹¹. Na terenie Gminy Szlak zlokalizowany jest na ośmiu odcinkach dróg gminnych:

- nr 109870 L o długości 2100 m, o nawierzchni: asfaltowej, tłuczniowej oraz gruntowej,
- gminnej lokalnej o długości 600 m, o nawierzchni tłuczniowo-żuźlowej,
- nr 109871 L o długości 1060 m, o nawierzchni asfaltowej i z płyt betonowych,
- gminnej lokalnej o długości 2200 m, o nawierzchni gruntowej i tłuczniowej,
- nr 109866 L o długości 1900 m, o nawierzchni tłuczniowej oraz częściowo asfaltowej,

⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.).

¹⁰ Cztery odcinki dróg.

¹¹ Dwa odcinki dróg.

- nr 109865 L o długości 2580 m, o nawierzchni asfaltowej,
- nr 109874 L o długości 340 m, o nawierzchni asfaltowej,
- gminnej lokalnej o długości 800 m, o nawierzchni asfaltowej i częściowo tłuczniowej.

Na ww. drogach gminnych trasa rowerowa przebiega w pasie drogowym na zasadach ogólnych, bez wydzielonego pasa ścieżki rowerowej. Na odcinkach tych dróg nie było obiektów mostowych i tuneli. Pod odcinkami dróg znajdują się przepusty melioracyjne. Na terenie Gminy znajduje się jedno Miejsce Obsługi Rowerzystów w miejscowości Siennica Różana. Ogółem Gmina zarządza piętnastoma drogami gminnymi o łącznej długości 28,2 km. Długość Szlaku Rowerowego przebiegającego po drogach gminnych stanowi 41,1% łącznej długości dróg gminnych.

(akta kontroli str. 40-43)

Badanie dokumentacji dotyczącej stanu technicznego pięciu dróg gminnych (nr 109870 L, 109871 L, 109866 L, 109865 L, 109874 L), po których przebiega trasa Green Velo wykazało, że zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹², w latach 2016-2019 UG przeprowadził okresowe (roczne i pięcioletnie) kontrole stanu technicznego tych dróg. W 2020 r. zaplanowano przegląd dróg gminnych na przełomie września i października.

(akta kontroli str. 44-70)

Wszystkie kontrole stanu technicznego wykonywała inżynier posiadająca uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności drogi, z uprawnieniami sprawowania kontroli technicznej w zakresie utrzymania obiektów budowlanych oraz ważne w dniu wykonywania przeglądów zaświadczenia Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej.

(akta kontroli str. 54-58, 64-68)

Badanie protokołów kontroli stanu technicznego pięciu dróg gminnych przeprowadzonych w 2018 i 2019 r. na podstawie art. 62 ust. 1a Prawa budowlanego wykazało, że dokonano sprawdzenia wykonania zalecanych robót z poprzedniej kontroli. Zalecenia dotyczyły m.in. wyprofilowania nawierzchni gruntowej oraz poboczy ziemnych (droga nr 109870 L), wyrównania niektórych płyt betonowych w stosunku do terenu (droga nr 109871 L), uzupełnienia ubytków w nawierzchni tłuczniowo-żuźlowej kruszywem drogowym (droga nr 109866 L), zlikwidowania spękania nawierzchni asfaltowej poprzez jej regenerację (droga nr 109865 L). W protokołach z przeglądów okresowych rocznych przeprowadzonych w 2019 r. bez uwag oceniono wykonanie zaleceń z poprzedniego przeglądu.

(akta kontroli str. 44-48, 59-63)

UG założył w dniu 2 grudnia 2014 r. dla wszystkich piętnastu dróg gminnych książki dróg. Zawierały one jedynie jeden wpis z 2014 r. z przeprowadzonej kontroli okresowej pięcioletniej stanu technicznego. Od tego czasu w książkach dróg brak było innych wpisów. W dokumentacji tej nie zamieszczono: danych osoby upoważnionej do dokonywania wpisów; wykazu opracowań projektowych dotyczących odcinka drogi; zestawienia zbiorczego danych technicznych odcinka drogi; wykazu dzienników objazdu dróg – kontroli stanu technicznego odcinka drogi; wykazu protokołów odbioru robót odcinka drogi, szczegółowych danych technicznych charakteryzujących odcinek drogi. Pomimo założenia książek dróg nie były one na bieżąco uzupełniane i aktualizowane. W Urzędzie nie założono i nie

¹² Dz.U z 2020 r. poz. 1333.

prowadzono dzienników objazdu dróg, co zostało opisane w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 72-87)

Ogłędziny sześciu odcinków dróg gminnych, po których przebiega Szlak Rowerowy Green Velo o łącznej długości 7,695 km, tj. 66,4% trasy rowerowej zarządzanej przez Gminę (11,58 km), wykazały:

- na odcinku od km 211+370 do km 212+135 – brak czterech drogowskazów tablicowych szlaku rowerowego R-4c i dwóch tablic informacyjnych projektu zaplanowanych w projekcie stałej organizacji ruchu dla oznakowania Wschodniego Szlaku Rowerowego. Droga była utwardzona tłuczniem, przejezdna, z miejscowymi zastoinami wody (kałuże);
- na odcinku od km 212+135 do km 213+115 po drodze gminnej nr 109870 L – brak dwóch znaków R-4 (informacja o szlaku rowerowym) i jednego R-4b (zmiana kierunku szlaku rowerowego). Na drodze asfaltowej, stwierdzono miejscowe pęknięcia podłużne oraz siatkowe wzdłuż prawej krawędzi jezdni w kierunku Chelma. Szlak był przejezdny;
- na odcinku od km 213+115 do km 214+145 po drodze gminnej nr 109870 L – brak siedmiu znaków R-4 (informacja o szlaku rowerowym), trzech R-4b (zmiana kierunku szlaku rowerowego) oraz trzech tablic informacyjnych projektu. Droga gruntowa, na odcinku 200 m od km 213+115 utwardzona gruzem, a następnie na odcinku 150 m droga gruntowa rozjeżdżona przez samochody ciężarowe wywożące drewno z wycinki lasu. Pozostała część drogi – gruntowa (polna). Szlak przejezdny; na odcinku od km 214+145 do km 215+186 po drodze gminnej nr 109871 L – oznakowanie kompletne, zgodne z projektem stałej organizacji ruchu. Droga asfaltowa do km 214+670, a od km 214+670 do km 215+186 droga utwardzona płytami betonowymi. Szlak przejezdny;
- na odcinku od km 217+165 do km 219+184 po drodze gminnej lokalnej – droga gruntowa z głębokimi miejscowo koleinami wypełnionymi wodą opadową, dla rowerzysty praktycznie nieprzejezdna. Brak było oznakowania Szlaku na tym odcinku. Zgodnie z projektem stałej organizacji ruchu zaplanowanych było siedem znaków R-4 (informacja o szlaku rowerowym) oraz pięć znaków R-4b (zmiana kierunku szlaku rowerowego);
- na odcinku od km 219+184 do km 221+044 po drodze gminnej nr 109866 L – brak było czterech znaków R-4 (informacja o szlaku rowerowym) i dwóch znaków R-4b (zmiana kierunku szlaku rowerowego). Na skrzyżowaniu drogi gminnej z drogą powiatową oznakowanie było zgodne z projektem stałej organizacji ruchu. Droga była utwardzona tłuczniem, a na odcinku 100 m od skrzyżowania z drogą powiatową była położona nawierzchnia asfaltowa. Ścieżka rowerowa była przejezdna;
- na odcinkach poddanych ogłędzinom nie stwierdzono obiektów mostowych, tuneli oraz przepustów drogowych,
- na terenie Gminy znajduje się jedno Miejsce Obsługi Rowerzystów (MOR). Wjazd na teren MOR prowadzi z drogi powiatowej. Stwierdzono brak tabliczki kierunkowej E-12a wraz ze znakiem R-4 o wymiarach 1400x250 mm, która miała wskazywać kierunek dojazdu do MOR. Obiekty tworzące MOR to: tablica z oznaczeniem MOR, tablica informacyjna dotycząca Szlaku Green Velo, tablica informacyjna o projekcie, dwie drewniane, kryte wiaty z drewnianymi stołami oraz ławami, sześć stojaków rowerowych, miejsce na odpady z pojemnikami na cztery frakcje. Nawierzchnia pod wiatami i stojakami na rowery była utwardzona kostką, pozostała część utwardzona grysem. Wyposażenie MOR było ogólnodostępne oraz znajdowało się w dobrym stanie technicznym i estetycznym. MOR zlokalizowano w odległości 150 m od zjazdu z drogi powiatowej oraz 500 m od

Szlaku. Dojazd do MOR był utwardzony płytami drogowymi.

(akta kontroli str. 89-92)

1.3. Gmina nie była zobowiązana do monitorowania i pomiaru wskaźników projektu (produktu i rezultatu) i przekazywania danych w ww. zakresie do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie i/lub ZDW. Obowiązek zapewnienia trwałości rezultatów projektu na terenie Gminy polegał m.in. na utrzymaniu charakteru, użyteczności projektu, w tym standardów nawierzchni w stanie nie pogorszonym. Zgodnie z § 2 umowy partnerskiej nr 15/2012 zawartej 8 października 2012 r. pomiędzy Województwem Lubelskim a Gminą Siennica Różana, Województwo Lubelskie jako Beneficjent umowy zobowiązał Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie (dalej: ZDW) jako wykonawcę Projektu do uzyskania zamierzonych wskaźników produktu i rezultatu powstałych w wyniku realizacji Projektu. Zgodnie z § 2 pkt 9 umowy partnerskiej, ZDW zobowiązany był do prowadzenia monitoringu projektu w zakresie produktów i rezultatów wskazanych we wniosku o dofinansowanie.

Wójt wyjaśnił, że Gmina Siennica Różana nie dokonywała pomiaru wskaźników w poszczególnych latach. Stwierdził, że nie odnotowano trudności w zarządzaniu odcinkiem Szlaku Rowerowego.

Rejestr skarg i wniosków prowadzony w UG nie zawierał wpisów dotyczących skarg, wniosków czy zapytań związanych ze Szlakiem Rowerowym Green Velo.

(akta kontroli str. 93-110)

Z informacji uzyskanej z Komendy Powiatowej Policji w Krasnymstawie wynika, że w latach 2016-2020 (do 10 września) na drogach wojewódzkich oraz powiatowych znajdujących się na terenie Gminy Siennica Różana, po których przebiega Szlak Green Velo, nie zarejestrowano żadnego wypadku drogowego z udziałem rowerzystów.

(akta kontroli str. 231-232)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Gminie nierzetelnie prowadzono książki dróg gminnych oraz nie założono i nie prowadzono dzienników objazdu tych dróg, co było niezgodne z § 9 ust. 1 pkt 1 oraz § 11 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 16 lutego 2005 r.

Książki drogi założone w UG dla wszystkich piętnastu dróg gminnych¹³ nie były od 2014 r. prowadzone na bieżąco. Jedyne wpisy z 2 grudnia 2014 r. we wszystkich książkach dotyczyły oceny stanu technicznego po kontroli okresowej pięcioletniej. Książki nie zawierały ponadto wpisów określonych w załączniku Nr 1 do ww. rozporządzenia, tj.: wskazania osoby upoważnionej do dokonywania wpisów; wykazu opracowań projektowych dotyczących odcinka drogi; zestawienia zbiorczego danych technicznych odcinka drogi; wykazu dzienników objazdu dróg – kontroli stanu technicznego odcinka drogi; wykazu protokołów odbioru robót odcinka drogi, szczegółowych danych technicznych charakteryzujących odcinek drogi.

(akta kontroli str. 72-87)

Wójt wyjaśnił, że brak wpisów w książkach drogi oraz brak dzienników objazdu drogi spowodowany był brakiem czasu pracowników Urzędu Gminy spowodowanym coraz większą ilością obowiązków służbowych nakładanych przez organy

¹³ Drogi gminne nr: 109874 L, 109873 L, 109872 L, 109871 L, 109870 L, 109869 L, 109868 L, 109867 L, 109866 L, 109865 L, 109864 L, 109863 L, 109862 L, 109861 L, 109755 L.

nadrzędne oraz przepisy prawa. Natomiast protokoły z przeglądów dróg były sporządzane corocznie, wykonywano także objazdy dróg w celu kontroli stanu technicznego sprawności odcinka drogi. Mając na uwadze to, że odcinki dróg gminnych nie są długie oraz nie są wyposażone w skomplikowaną infrastrukturę techniczną, stwierdzone nieprawidłowości, uszkodzenia i inne problemy były usuwane na bieżąco, niezwłocznie po wykonaniu objazdu drogi.

(akta kontroli str. 88)

2. W wyniku oględzin stwierdzono, że na odcinku od km 217+165 do km 219+184 drogi gminnej lokalnej Szlak Rowerowy przebiegał drogą gruntową z głębokimi miejscowo koleinami wypełnionymi wodą opadową. Na tym odcinku ścieżka dla rowerzystów była praktycznie nieprzejezdna.

Zgodnie z § 3 umowy Partnerskiej zawartej 8 października 2012 r. pomiędzy Województwem Lubelskim, a Gminą Siennica Różana dotyczącej realizacji projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”, Gmina zobowiązała się do utrzymania i bieżących napraw trasy rowerowej, infrastruktury towarzyszącej, napraw doraźnych oraz eksploatacji trasy w ciągu całego roku, w tym ponoszenie kosztów na bieżące utrzymanie i okresowe remonty. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie przekazał, a Gmina Siennica Różana przyjęła w dniu 31 grudnia 2015 r. protokołami przekazania-przyjęcia środków trwałych dotyczących, oznakowania pionowego Szlaku Green Velo w ramach projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” na drogach gminnych.

(akta kontroli str. 89-105, 111-122)

Sekretarz Gminy wyjaśnił, że po wykonaniu przeglądów dróg pracownicy Urzędu Gminy dokonują niezbędnych napraw drogi oraz infrastruktury towarzyszącej. Dodał, że niektóre odcinki dróg gminnych, po których przebiega Szlak Rowerowy są drogami gruntowymi dojazdowymi do nieruchomości rolnych, po których odbywa się wzmożony ruch ciągników oraz innych maszyn rolniczych, powoduje to duże uszkodzenia tych dróg. Szczególnie jest to widoczne w okresie żniw oraz po wystąpieniu intensywnych opadów deszczu.

(akta kontroli str. 123-124)

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd Gminy nie w pełni realizował zadania mające na celu zachowanie trwałości Projektu. W budżetach Gminy corocznie planowano środki finansowe na utrzymanie i eksploatację dróg gminnych, w tym na drogi, po których przebiegał Szlak Rowerowy. Urząd przeprowadził obligatoryjne kontrole okresowe roczne i pięcioletnie stanu technicznego dla wszystkich dróg gminnych, po których przebiegał Szlak. Jednak założone książki drogi nie były prowadzone na bieżąco i nie zawierały wszystkich elementów określonych w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 16 lutego 2005 r. UG nie założył i nie prowadził dzienników objazdu dróg gminnych, co było niezgodne z § 11 ww. rozporządzenia. Oględziny 66,4% długości trasy rowerowej zarządzanej przez Gminę wykazały braki w oznakowaniu Szlaku Green Velo, a jeden z odcinków Szlaku był nieprzejezdny ze względu na koleiny wypełnione wodą opadową.

OBSZAR

2. Działania podejmowane na rzecz efektywnego funkcjonowania Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo, w tym rozwoju infrastruktury towarzyszącej

Opis stanu faktycznego

2.1. W trakcie przeglądów dróg gminnych, po których przebiega Szlak Rowerowy, UG dokonywał sprawdzenia jego przejezdności, istniejącego oznakowania oraz sprawdzał Miejsce Obsługi Rowerzystów. Wójt podał, że dane dotyczące uchybień

i nieprawidłowości były wykorzystywane w trakcie remontów dróg gminnych, po których przebiega ścieżka rowerowa, m.in. naprawiono uszkodzoną przez wandalów infrastrukturę wyposażenia MOR.

(akta kontroli str. 106-109)

2.2. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywał dokument strategiczny pn. „Strategia Rozwoju Gminy Siennica Różana na lata 2015-2023” przyjęty uchwałą Rady Gminy¹⁴. Dokument nie zawierał zapisów dotyczących zarządzania i utrzymania Szlaku Green Velo. Natomiast w rozdziale 11 – lista zadań inwestycyjnych do realizacji w latach 2015-2023, była zaplanowana budowa wieży widokowej na trasie przecinających się dwóch szlaków rowerowych (Green Velo i Greenways) w miejscowości Baraki, która jednak nie powstała ze względu na brak środków finansowych. Jak stwierdził Wójt, Gmina nie zrealizowała żadnych działań lub zadań mających wpływ na zwiększenie atrakcyjności i wykorzystania Szlaku Rowerowego.

Gmina nie podejmowała współpracy w zakresie zarządzania Szlakiem z innymi podmiotami na rzecz tworzenia infrastruktury towarzyszącej. Wójt wyjaśnił, że nie było zainteresowania i nie zgłosił się żaden podmiot tym zainteresowany.

Problematyka związana z funkcjonowaniem Szlaku Rowerowego była poruszana na sesjach Rady Gminy¹⁵ w zakresie bieżącego utrzymania, tj. uzupełniania brakującego oznakowania oraz wyrównywania nawierzchni gruntowych lub tłuczniowych. Wynikiem interpelacji radnych było uzupełnienie oznakowania oraz działania mające na celu poprawę przejezdności ścieżką rowerową.

(akta kontroli str. 125-146)

Rada Gminy zgodnie z art. 5a ust. 1 i 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹⁶, uchwałała roczne programy współpracy¹⁷ z organizacjami pozarządowymi dotyczące okresu 2016-2020. W programach ustalono zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, w tym promowanie i prowadzenie sportowych szkoleń młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy, udział w rozgrywkach piłki nożnej organizowanych przez Okręgowy Związek Piłki Nożnej oraz organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych o charakterze masowym. W zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego przewidziano organizowanie wydarzeń kulturalnych. Do zadań tych w żadnym roku nie zaliczono przedsięwzięć związanych z wykorzystaniem Szlaku Rowerowego Green Velo. W sprawozdaniach z realizacji współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi¹⁸ zawarto informacje o zrealizowanych zadaniach, wśród których nie było przedsięwzięć dotyczących Szlaku Rowerowego.

(akta kontroli str. 127-131, 147-226)

Wójt wyjaśnił, że Gmina nie wspierała innych podmiotów w zakresie realizacji zadań mających na celu wykorzystanie Szlaku i rozwoju infrastruktury towarzyszącej. Stwierdził, że nie było zainteresowania w tym zakresie, gdyż żaden podmiot nie zwrócił się do UG o wsparcie.

¹⁴ Uchwała nr IX/55/2015 z dnia 26 listopada 2015 r. Rady Gminy Siennica Różana w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Siennica Różana na lata 2015-2023”.

¹⁵ Sesje Rady Gminy Siennica Różana odbyte w dniach 29 marca 2019 r. i 22 sierpnia 2019 r.

¹⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1057.

¹⁷ Uchwały Rady Gminy Siennica Różana Nr VII/50/2015 z dnia 30 września 2015 r., Nr XVIII/112/2016 z dnia 7 listopada 2016 r., Nr XXVII/178/2017 z dnia 20 listopada 2017 r., Nr II/13/2018/2018 z dnia 5 grudnia 2018 r., Nr X/80/2019 z dnia 29 listopada 2019 r.

¹⁸ Sprawozdania z dnia 20 kwietnia 2017 r., 24 kwietnia 2018 r., 28 marca 2019 r., 30 marca 2020 r.

Gmina nie podejmowała samodzielnych działań promujących Szlak Rowerowy. Nie wydawano folderów, ulotek, informatorów turystycznych związanych ze ścieżką rowerową. Na stronie internetowej Gminy nie podawano informacji w zakresie możliwości noclegu, o podmiotach posiadających rekomendacje miejsc przyjaznych rowerzystom, gastronomii dla rowerzystów korzystających ze ścieżki rowerowej. Szlak Rowerowy promowany był wyłącznie poprzez stronę internetową www.siennica.pl, na której zamieszczono link przekierowujący na stronę internetową dotyczącą Szlaku Green Velo.

Wójt poinformował, że UG ze względu na niewystarczającą kadrę pracowników nie prowadził statystyk dotyczących ruchu turystycznego i rozwoju turystyki w Gminie w związku z eksploatacją Szlaku Green Velo.

(akta kontroli str. 125-126, 227-228)

2.3. W zakresie dalszego utrzymania Szlaku zaplanowano przebudowę drogi gminnej nr 109865 L o długości 2580 m, po której przebiega odcinek Szlaku Green Velo zarządzanego przez Gminę. Przebudowa będzie obejmowała wykonanie nowej nawierzchni asfaltowej na podbudowie z kruszywa drogowego wraz z wykonaniem poboczy z kruszywa. W zakres przebudowy wchodzi wydzielenie Szlaku Rowerowego i wybudowanie go o szerokości 2 m równoległe do drogi gminnej. W 2020 r. zaplanowano wykonanie dokumentacji projektowej, a roboty budowlane mają być zrealizowane w latach 2021-2022.

Gmina współpracowała z Lokalną Grupą Działania Krasnystaw PLUS podczas opracowania lokalizacji Szlaku Rowerowego Greenways. Wójt dodał, że w przypadku zaistnienia nowych propozycji budowy tras i ścieżek rowerowych z lokalizacją na terenie Gminy Siennica Różana będą one konsultowane i opiniowane pozytywnie w kierunku spójnej całości na terenie gminy, powiatu czy województwa.

(akta kontroli str. 106-109, 229-230)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

UG nie podejmował działań na rzecz efektywnego wykorzystania Szlaku Green Velo. Zadań tych nie ujęto w dokumentach strategicznych Gminy. Nie podejmowano również współpracy w zakresie zarządzania Szlakiem z innymi podmiotami. W ocenie NIK promowanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo oraz atrakcji turystycznych znajdujących się w jego pobliżu, może mieć wpływ na rozwój turystyczny i gospodarczy Gminy. W ramach zaplanowanej przebudowy drogi gminnej, UG planuje wydzielenie ścieżki rowerowej i wybudowanie jej równoległe do modernizowanej drogi.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Prowadzenie wpisów w książkach drogi dla dróg gminnych w sposób zgodny z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. oraz założenie i prowadzenie dzienników objazdu tych dróg zgodnie z § 11 tego rozporządzenia.
2. Dokonanie naprawy nawierzchni Szlaku Green Velo na drodze gminnej lokalnej na odcinku od km 217+165 do km 219+184 w celu zapewnienia jej przejezdności dla rowerzystów.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 25 września 2020 r.

Kontroler:

Marek Dałek
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor

Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis